

LIGJI NR. 08/L-245**PËR ARTIN DHE KULTURËN**

Kuvendi i Republikës së Kosovës,

Mbështetur në nenin 65 (1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës,

Miraton:

LIGJ PËR ARTIN DHE KULTURËN**KAPITULLI I
DISPOZITAT E PËRGJITHSHME****Neni 1
Qëllimi**

1. Ky ligj përcakton parimet e përgjithshme të politikave kulturore në Republikën e Kosovës dhe rregullon kushtet për zbatimin e tyre nëpërmjet ushtrimit dhe prodhimit të veprimtarive kulturore, konsumimit artistik, si dhe të drejtat, detyrimet dhe përgjegjësitë që janë në fuqi brenda territorit të Republikës së Kosovës.

2. Po ashtu, ky ligj rregullon fushëveprimin e artit dhe kulturës si dhe përcakton rregullat themelore për themelimin, organizimin, financimin, administrimin dhe funksionimin e institucioneve publike të artit dhe kulturës në nivel qendror dhe lokal, bashkëpunimin dhe mbështetjen financiare të institucioneve të pavarura të artit dhe kulturës dhe artistëve të pavarur.

**Neni 2
Fushëveprimi**

Dispozitat e këtij ligji janë të detyrueshme për të gjitha institucionet publike të nivelit qendror dhe lokal në fushën e artit dhe kulturës, institucionet e tjera përkatëse, si dhe personat e tjerë juridikë dhe fizikë që ushtrajnë autorizime publike sipas ligjeve të Republikës së Kosovës si dhe kanë detyrime ligjore për zbatimin e këtij ligji.

**Neni 3
Përkufizimet**

1. Shprehjet e përdorura në këtë ligj kanë kuptimet si në vijim:

1.1. Art – të shprehurit e kreativitetit dhe aftësive njerëzore përmes formave të ndryshme të vlerësuara për idenë, bukurinë dhe fuqinë emocionale;

1.2. Kulturë – mënyrë jetese, krijimtari dhe tërësi e tipareve shpirtërore, materiale, intelektuale dhe emocionale të një shoqërie apo të një grupi shoqëror;

1.3. Artist i pavarur është artisti pa vend të përhershëm pune, profesioni i vetëm dhe kryesor i të cilit është krijimi dhe veprimtaria artistike;

1.4. Të mirat publike kulturore – pronat, të mirat dhe shërbimet e përbashkëta të cilat vihen në funksion të zhvillimit kulturor e shoqëror;

1.5. Artist meritore – artisti i cili ka dhënë kontribut të çmuar dhe të dëshmuar në fushën e

artit dhe kulturës;

1.6. Ministria - Ministria përgjegjëse për kulturë;

1.7. Ministri - ministri përgjegjës për kulturë;

1.8. Skena e pavarur kulturore – individët dhe organizatat e pavarura të shoqërisë civile që veprimtarinë e tyre e kanë të lidhur me prodhimtari dhe menaxhim kulturor.

Neni 4 **Ushtrimi i veprimtarisë kulturore**

Veprimtari kulturore në Republikën e Kosovës mund të ushtrojë çdo person fizik ose juridik vendas apo i huaj, në pajtim me legjislacionin në fuqi.

Neni 5 **Parimet e përgjithshme**

1. Republika e Kosovës siguron zhvillimin e kulturës përmes zbatimit të parimeve të përgjithshme, siç janë:

1.1. liria e shprehjes në krijimtarinë artistike, e balancuar me sigurinë publike dhe mbrojtjen e të miturve;

1.2. zhvillimi kulturor nëpërmjet mbështetjes, prodhimit, hulumtimit, evidentimit, ruajtjes, edukimit dhe promovimit të krijimtarisë dhe të mirave publike kulturore;

1.3. nxitja e krijimtarisë kulturore dhe artistike nëpërmjet zhvillimit të mjedisit të qëndrueshëm dhe me diversitet kulturor;

1.4. koherenca në zhvillimin e të gjitha fushave kulturore në mënyrë të njëtrajtshme për të arritur mjedis të qëndrueshëm kulturor;

1.5. mbështetja financiare për artin dhe kulturën për institucionet publike dhe skenën e pavarur kulturore, brenda dhe jashtë vendit;

1.6. qasja dhe pjesëmarrja e barabartë në resurse, procese dhe prodhimtari artistike e kulturore për të gjithë, pavarësisht gjinisë, nacionalitetit, religjionit, gjuhës, besimeve, statusit social apo aftësive fizike;

1.7. nxitja e shkëmbimit dhe bashkëpunimit ndërkombëtar me qëllim të rrjetëzimit të institucioneve kulturore dhe përfaqësimit artistik të Republikës së Kosovës me diplomaci kulturore;

1.8. zhvillimi socio-ekonomik nëpërmjet kulturës, industrive kreative dhe turizmit kulturor;

1.9. nxitja e inovacionit, digjitalizimit dhe eksperimentimit në forma dhe teknika të reja artistike;

1.10. edukimi artistik nëpërmjet programeve që njohin, vlerësojnë dhe promovojnë shprehjen kreative dhe prodhimin artistik, duke siguruar vazhdimësi nëpërmjet transmetimit të krijimtarisë artistike tek brezat e rinj;

1.11. hulumtimi dhe kërkimi profesional e shkencor për avancimin e arsimimit kulturor;

1.12. dialogu ndërkulturor si pjesë integrale në promovimin, mirëkuptimin dhe vlerësimin

ndaj kulturave bashkëjetuese;

1.13. siguria ligjore që mbron të drejtat e performuesve, krijuesve, punëtorëve të kulturës dhe profileve të përafërta në fushën e artit dhe kulturës.

Neni 6

Fushat e veprimtarisë artistike dhe kulturore

1. Në kuptim të këtij ligji, fusha të veprimtarisë artistike dhe kulturore konsiderohen:

- 1.1. artet pamore;
- 1.2. artet skenike,
- 1.3. muzika;
- 1.4. filmi dhe vepra audio-vizuale;
- 1.5. letërsia;
- 1.6. veprimtaritë bibliotekare;
- 1.7. kreativiteti digjital dhe multimedia;
- 1.8. veprimtaritë kërkimore-shkencore dhe arsimore në kulturë;
- 1.9. institucionet muzeore;
- 1.10. format e tjera alternative të shprehjes artistike.

KAPITULLI II

INSTITUCIONET E ARTIT DHE KULTURËS

Neni 7

Institucionet

1. Institucionet e artit dhe kulturës janë institucione të themeluara për të ushtruar veprimtari kulturore dhe për të siguruar realizimin e interesave publike në fushat specifike të kulturës.
2. Institucionet e artit dhe kulturës mund të jenë institucione publike dhe të pavarura.
3. Institucionet publike të artit dhe kulturës ndahen në institucione qendrore dhe institucione lokale.
4. Në institucionet publike qendrore të artit dhe kulturës përfshihen:
 - 4.1. Teatri Kombëtar i Kosovës,
 - 4.2. Opera, Baleti dhe Ansambli Kombëtar,
 - 4.3. Filharmonia e Kosovës,
 - 4.4. Galeria Kombëtare e Kosovës,
 - 4.5. Muzeu i Artit Bashkëkohor,

4.6. Qendra Kinematografike e Kosovës,

4.7. Biblioteka Kombëtare e Kosovës.

5. Funksionimi i Qendrës Kinematografike të Kosovës rregullohet me Ligjin për Kinematografinë, ndërsa funksionimi i Bibliotekës Kombëtare të Kosovës rregullohet me Ligjin për Bibliotekat.

6. Institucionet publike lokale të artit dhe kulturës që rregullohen me këtë ligj janë: teatrot, galeritë, orkestrat, koret, shtëpitë e kulturës, ansamblet, dhe institucionet tjera publike lokale të artit dhe kulturës.

Neni 8

Themelimi i institucioneve publike të artit dhe kulturës

1. Me propozim të Qeverisë Kuvendi i Kosovës mund të themelojë institucione publike qendrore nga fusha e artit dhe kulturës.

2. Komunat mund të themelojnë institucione publike lokale nga fusha e artit dhe kulturës.

Neni 9

Kriteret për themelimin e institucionit publik të artit dhe kulturës

1. Institucioni publik i artit dhe kulturës themelohet me aktin e themelimit.

2. Kriteret për themelimin e institucionit publik të artit dhe kulturës në nivel qendror dhe lokal janë:

2.1. emri i institucionit;

2.2. selia dhe hapësira e veprimtarisë;

2.3. definimi i veprimtarisë;

2.4. organet drejtuese dhe struktura organizative;

2.5. mënyra e financimit;

3. Pas miratimit të aktit të themelimit, për institucionet qendrore të artit dhe kulturës statutin e nxjerr Ministria e Kulturës, ndërsa për institucionet lokale statutin e nxjerr Kuvendi i Komunës.

4. Statuti i institucionit rregullon: veprimtarinë e institucionit, organizimin e brendshëm të institucionit, përfshirë numrin e stafit artistik dhe tekniko-artistik, organet e institucionit dhe përbërjen e tyre, si dhe çështjet tjera të rëndësishme për funksionimin e institucionit.

Neni 10

Statusi dhe veprimtaria e institucioneve publike të artit dhe kulturës

1. Institucionet publike qendrore të artit dhe kulturës janë institucione të shërbimit publik, në kuadër të Ministrisë përkatëse për Kulturë.

2. Institucionet publike lokale të artit dhe kulturës janë institucione të shërbimit publik, në kuadër të komunave.

3. Institucionet publike qendrore dhe lokale të artit dhe kulturës si qëllime kryesore të veprimtarisë së tyre kanë:

- 3.1. prodhimin dhe zhvillimin e artit dhe kulturës duke nxitur forma të reja të shprehjes artistike;
 - 3.2. promovimin, ruajtjen dhe prezantimin e artit dhe kulturës,
 - 3.3. edukimin dhe vetëdijesimin kulturor;
 - 3.4. zhvillimin dhe nxitjen e publikut për konsum kulturor;
 - 3.5. promovimin e krijimtarisë artistike dhe inovacionit duke synuar kontribut në ekonominë vendore nëpërmjet turizmit kulturor dhe industrive kreative;
 - 3.6. promovimin e diversitetit kulturor dhe dialogut ndërkulturor;
 - 3.7. shkëmbimet ndërkombëtare artistike dhe kulturore;
 - 3.8. hulumtimin, ekspozimin, promovimin dhe menaxhimin e koleksioneve.
4. Për angazhimin e bashkëpunëtorëve profesionalë si dhe për shërbime e furnizime me përmbajtje specifike artistike të institucioneve publike të artit dhe kulturës mund të lidhen kontrata specifike ndërmjet drejtorit të institucionit dhe artistëve të pavarur ose personave të tjerë fizikë, si nevojë e domosdoshme për zbatimin e projekteve artistike. Kriteret dhe procedurat për angazhimin e bashkëpunëtorëve të jashtëm në institucionet publike të artit e kulturës përcaktohen me rregulloret për angazhimin e bashkëpunëtorëve profesionalë të projekteve në institucionet përkatëse, të miratuara nga Ministria.
5. Për funksionimin e institucioneve publike të artit dhe kulturës në nivel qendror dhe lokal nxirren rregulloret për organizimin e brendshëm.

Neni 11

Organet drejtuese të institucioneve publike të artit dhe kulturës

1. Organet drejtuese të institucioneve publike të artit dhe kulturës janë:

- 1.1. drejtori;
- 1.2. këshilli artistik.

2. Përfshirë nga paragrafi 1 i këtij neni, institucioni i Operës, Baletit dhe Ansamblit Kombëtar kanë edhe udhëheqës artistik për secilën nga këto njësi përbërëse artistike.

3. Udhëheqësit artistik si në paragrafin 2 të këtij neni, zgjidhen dhe shkarkohen në procedurën e njëjtë sikurse drejtori i institucionit publik qendror të artit dhe kulturës.

Neni 12

Zgjedhja e drejtorit

1. Institucionet publike qendrore dhe lokale të artit dhe kulturës drejtohen nga drejtori.
2. Drejtori i institucionit publik qendror dhe lokal të artit dhe kulturës zgjidhet përmes procesit të konkursit publik.
3. Procedura e zgjedhjes së drejtorit organizohet nga Ministria përmes Këshillit Kombëtar të Arteve për institucionet qendrore të artit dhe kulturës, ndërsa nga komuna përkatëse për institucionet lokale të artit dhe kulturës, në përputhje me këtë ligj dhe legjislacionin përkatës në fuqi.

4. Zgjedhja e drejtorit të institucionet publik qendror bëhet nga ministri i Kulturës pas procedurës së rekrutimit përmes konkursit publik dhe rekomandimit të listës prej së paku dy (2) emrave nga Këshilli Kombëtar i Arteve.
5. Mandati i drejtorit të institucionit publik qendror dhe lokal të artit dhe kulturës është pesë (5) vjeçar me mundësi të vazhdimit për vetëm edhe një mandat tjetër.
6. Nëse pas përfundimit të mandatit të parë drejtori i institucionit publik qendror ka vlerësim pozitiv për punën dhe performancën gjatë mandatit, Këshilli Kombëtar i Arteve mund t'i rekomandojë ministrit të Kulturës ofrimin e mandatit të dytë për drejtorin pa e shpallur konkursin publik.
7. Nëse pas përfundimit të mandatit të parë drejtori i institucionit publik lokal ka vlerësim pozitiv për punën dhe performancën gjatë mandatit, drejtori komunal përkatës për kulturë në konsultim me Këshillin artistik të institucionit përkatës mund t'i rekomandojë kryetarit të Komunës ofrimin e mandatit të dytë për drejtorin pa e shpallur konkursin publik.
8. Drejtori i institucionit publik qendror të artit dhe kulturës mund të shkarkohet nga ministri i Kulturës pas rekomandimit të Këshillit Kombëtar të Arteve. Rekomandimi për shkarkim duhet të bazohet në legjislacionin përkatës në fuqi.
9. Drejtori i institucionit publik lokal të artit dhe kulturës mund të shkarkohet në pajtim me legjislacionin përkatës në fuqi.

Neni 13

Kriteret për zgjedhjen e drejtorit

1. Kandidati për drejtor të institucionit publik qendror dhe lokal të artit dhe kulturës duhet t'i plotësojë kriteret minimale si në vijim:
 - 1.1. të ketë përgatitje shkollore universitare nga fusha përkatëse në institucionin ku aplikon;
 - 1.2. të ketë përvojë pune profesionale në fushën përkatëse të institucionit të kulturës ku aplikon, si dhe përvojë pune në pozita menaxhuese;
 - 1.3. të ketë njohuri të përgjithshme mbi artin dhe kulturën, veçanërisht në fushën përkatëse;
 - 1.4. të ketë vizion dhe program të shkruar dhjetëvjeçar për institucionin ku aplikon.
2. Procedurat dhe detajimi i kriterëve për zgjedhjen e drejtorit përcaktohen me akt nënligjor të miratuar nga Ministria.

Neni 14

Detyrat dhe përgjegjësitë e drejtorit

1. Drejtori i institucionit publik qendror dhe lokal të artit dhe kulturës është organi kryesor ekzekutiv dhe ushtron këto detyra dhe përgjegjësi:
 - 1.1. është përfaqësues i institucionit;
 - 1.2. drejton veprimtarinë artistike, kulturore, administrative dhe organizative, bazuar në programin për udhëheqjen e institucionit;
 - 1.3. administron burimet financiare dhe njerëzore të institucionit;

1.4. kryen të gjitha detyrat e tjera që i ngarkon ky ligj dhe legjislacioni në fuqi.

Neni 15

Përbërja, emërimi, shkarkimi, detyrat dhe përgjegjësitë e këshillit artistik

1. Këshilli artistik i institucionit publik qendror dhe lokal ka rol këshillues për drejtorin dhe ka këto detyra dhe përgjegjësi:

1.1. këshillon drejtorin në hartimin e programit artistik;

1.2. mbështet drejtorin në realizimin e programit artistik.

2. Këshilli artistik përbëhet nga tre (3) anëtarë.

3. Anëtarët e Këshillit artistik duhet të jenë personalitete të njohura të artit dhe kulturës me integritet personal dhe profesional.

4. Të drejtë propozimi për një (1) anëtar të këshillit artistik të institucionit publik qendror kanë:

4.1. ministri;

4.2. Këshilli Kombëtar i Arteve;

4.3. drejtori i institucionit.

5. Të drejtë propozimi për një (1) anëtar të këshillit artistik të institucionit publik lokal kanë:

5.1. kryetari i komunës;

5.2. drejtori i institucionit;

5.3. komuniteti artistik lokal.

6. Mandati i këshillit artistik është pesë (5) vjeçar.

7. Këshilli artistik emërohet me vendim të ministrit të Kulturës, përkatësisht kryetarit të Komunës.

8. Anëtarët e Këshillit artistik mund të shkarkohen me kërkesën e arsyetuar të propozuesit.

Neni 16

Financimi i institucioneve publike të artit dhe kulturës

1. Mjetet për financimin e institucioneve publike qendrore dhe lokale të artit dhe kulturës sigurohen nga buxheti i Republikës së Kosovës, të hyrat vetanake, sponsorizimet e donacionet dhe financimet e tjera alternative në përputhje me legjislacionin në fuqi.

2. Të hyrat vetanake që krijohen nga institucionet publike të artit dhe kulturës derdhen në buxhetin e shtetit dhe ndahen sipas legjislacionit në fuqi.

3. Institucionet publike të artit dhe kulturës kanë kode të veta buxhetore.

Neni 17

Pensionimi i parakohshëm

Pensionimi i parakohshëm i performuesëve specifikë rregullohet me ligjin përkatës në fuqi që përcakton skemat pensionale të financuara nga shteti.

Neni 18 Mbikëqyrja

1. Ministria mbikëqyr punën e institucioneve qendrore të kulturës.
2. Komuna mbikëqyr punën e institucioneve lokale të kulturës.

KAPITULLI III KËSHILLI KOMBËTAR I ARTEVE

Neni 19 Organizimi dhe funksionimi i Këshillit Kombëtar të Arteve

1. Këshilli Kombëtar i Arteve është organ këshillëdhënës, përzgjedhës dhe mbikëqyrës, i cili emërohet dhe shkarkohet nga Qeveria e Kosovës me propozimin e ministrit të Kulturës.
2. Mandati i anëtarëve të Këshillit Kombëtar të Arteve është pesë (5) vjeçar.
3. Këshilli përbëhet nga njëmbëdhjetë (11) anëtarë, të cilët zgjidhen pas ftesës publike të Ministrisë së Kulturës për nominim të përfaqësuesve nga të gjitha fushat e artit dhe kulturës dhe fushat e ndërlidhura me kulturën.
4. Nominimet për anëtarë të Këshillit bëhen nga institucionet qendrore të artit dhe kulturës, institucionet akademike, arsimore e shkencore, organizatat joqeveritare të fushës së artit dhe kulturës dhe organizmat e tjerë relevantë të fushës së artit dhe kulturës dhe fushave të ndërlidhura me kulturën.
5. Mënyra e zgjedhjes së anëtarëve të Këshillit, detyrat dhe përgjegjësitë si dhe mënyra e kompensimit përcaktohen me akt nënligjor të miratuar nga Qeveria me propozim të Ministrisë së Kulturës.

Neni 20 Përgjegjësitë e Këshillit Kombëtar të Arteve

1. Këshilli Kombëtar i Arteve ka këto përgjegjësi:
 - 1.1. analizon, rekomandon dhe jep sugjerime në krijimin e politikës kulturore;
 - 1.2. bën propozime për zhvillimin dhe përmirësimin e veprimtarive kulturore;
 - 1.3. shqyrton dhe jep rekomandime për strategjinë zhvillimore kulturore;
 - 1.4. jep sugjerime dhe propozime për rregullimin e çështjeve të tjera nga sfera e kulturës si dhe bashkëpunimi ndërinstitucional dhe ndërkombëtar;
 - 1.5. udhëheq procedurën e rekrutimit të drejtorëve të institucioneve publike të artit dhe kulturës në nivel qendror;
 - 1.6. i propozon ministrit emrat e kandidatëve të kualifikuar për drejtorë të institucioneve publike qendrore të artit dhe kulturës;
 - 1.7. monitoron punën e institucioneve publike qendrore të artit dhe kulturës dhe harton raporte në baza tremujore dhe vjetore;
 - 1.8. bazuar në vlerësimin e performancës së drejtorëve mund të iniciojë procedurën për

shkarkimin e tyre;

1.9. përcjell punën e institucioneve publike lokale të artit dhe kulturës dhe në bazë të performancës së tyre, programeve vjetore, projekteve specifike dhe lartësisë së financimit nga komunat përkatëse rekomandon nivelet e financimit për institucionet lokale të artit dhe kulturës nga buxheti i Ministrisë;

1.10. harton plane të veprimit bazuar në politikat kulturore të Qeverisë;

1.11. i propozon ministrit emrat për juritë profesionale për ndarjen e çmimeve në fushat përkatëse në art, kulturë e muzeologji;

1.12. harton plane dhe analiza mbi bazën e të cilave përgatit rekomandime për ministrin në lidhje me politikat kulturore, financimin e institucioneve apo fushave specifike të artit dhe kulturës dhe ndarjen e çmimeve në fusha të ndryshme të kulturës.

KAPITULLI IV SKENA E PAVARUR KULTURORE

Neni 21 Skena e pavarur kulturore

Skena e pavarur kulturore në Kosovë është pjesë e pandashme e zhvillimit të interesit publik dhe është një nga kontribuesit kryesorë në zhvillimin e politikave kulturore, demokratizimin e shoqërisë, promovimin kulturor dhe të identitetit shtetëror të Republikës së Kosovës.

Neni 22 Financimi i skenës së pavarur

1. Qeveria dhe Ministria e Kulturës mbështetin financiarisht veprimtarinë artistike dhe kulturore të skenës së pavarur kulturore në përputhje me prioritetet zhvillimore të shtetit dhe me qëllim të promovimit të vlerave kulturore brenda dhe jashtë vendit.

2. Financimi ose bashkëfinancimi i programeve dhe projekteve kulturore bëhet në bazë të thirrjes publike, me përjashtim të programeve ose projekteve të rëndësisë së veçantë.

3. Mënyra dhe procedura e financimit të veprimtarisë së skenës së pavarur kulturore dhe kriteret për klasifikimin e ngjarjeve kulturore me rëndësi të veçantë përcaktohen me akt nënligjor të miratuar nga Qeveria.

Neni 23 Këshilli i skenës së pavarur kulturore

1. Këshilli i skenës së pavarur kulturore është organ këshillëdhënës që emërohet nga ministri i Kulturës, me mandat pesë (5) vjeçar.

2. Këshilli përbëhet nga pesë (5) anëtarë:

2.1. dy (2) përfaqësues nga Ministria e Kulturës;

2.2. dy (2) të përzgjedhur nga skena e pavarur kulturore përmes thirrjes publike;

2.3. një (1) anëtar të jashtëm, nga fusha e kulturës, të cilin e emëron ministri.

Neni 24**Përgjegjësitë e këshillit të skenës së pavarur kulturore**

1. Harton politikën dhe strategjinë afatgjate të zhvillimit të skenës së pavarur kulturore përmes mbështetjes publike financiare.
2. Në bazë të analizave të sektorëve të artit dhe kulturës i rekomandon Ministrisë orientimin e mbështetjes publike financiare për skenën e pavarur kulturore.
3. Në baza të rregullta propozon prioritetet, kriteret dhe modalitetet e skemave mbështetëse të Ministrisë për skenën e pavarur kulturore.
4. Këshilli miraton shumat e mbështetjes financiare për organizatat dhe individët e skenës së pavarur kulturore, bazuar në thirrjet publike që hapen brenda vitit.
5. Monitoron rezultatet e mbështetjes publike financiare dhe mbi bazën e tyre nxjerr rekomandime për financime të ardhshme.
6. Funksionimi i këshillit të skenës së pavarur kulturore, emërimi dhe shkarkimi i anëtarëve si dhe kompensimi i tyre përcaktohen me akt nënligjor, të miratuar nga ministri.

KAPITULLI V**ARTISTI I PAVARUR, ARTISTI MERITOR DHE PRONA KULTURORE****Neni 25****Statusi i artistit të pavarur dhe punëtorëve të tjerë të pavarur të kulturës**

1. Artistë të pavarur, në kuptim të këtij ligji, janë artistët pa vend të përhershëm pune profesioni i vetëm dhe kryesor i të cilëve është krijimi dhe veprimtaria artistike.
2. Sipas fushave të krijimit dhe veprimtarisë artistike, artistët mund të bashkohen në shoqata profesionale artistike në përputhje me rregulloren e shoqatave, për realizimin e interesave të përbashkëta.
3. Fusha të krijimit artistik konsiderohen letërsia dhe përkthimet letrare, teatri, filmi, muzika, arti muzikor skenik, baleti, vallëzimi, duke përfshirë shfaqjen artistike të veprave të autorit në fushat e arteve pamore dhe arteve të bukura të aplikuara, dizajni artistik, fotografia artistike, krijimi multimedial dhe të tjera.
4. Punëtorë të pavarur të kulturës, në kuptim të këtij ligji, janë individët pa vend të përhershëm pune profesioni i vetëm dhe kryesor i të cilëve është shërbimi ndaj krijimtarisë dhe veprimtarisë artistike.
5. Fusha të shërbimit ndaj krijimtarisë dhe veprimtarisë artistike konsiderohen hulumtimi dhe dokumentimi në art dhe kulturë, menaxhimi kulturor, përkthimi letrar, performuesit, kuratorët, shërbimet teknike në art dhe kulturë, shërbimet profesionale të muzeologjisë si dhe shërbimet e tjera profesionale në fushën e artit dhe kulturës.

Neni 26**Shoqatat e artistëve, performuesve dhe punonjësve profesionalë të artit dhe kulturës**

1. Shoqatat e artistëve janë entitete që përfaqësojnë interesat e krijuesve, performuesve dhe punonjësve profesionalë të kulturës.
2. Ministria e Kulturës është autoriteti kompetent i cili bën licencimin e këtyre shoqatave.

3. Ministria e Kulturës krijon programe të veçanta të cilat ndihmojnë në mbrojtjen e statusit të artistit të pavarur.
4. Kriteret, procedura dhe çështjet e tjera të ndërlidhura me licencimin përcaktohen me akt nënligjor të miratuar nga ministri.

Neni 27 **Statusi i artistit meritör**

1. Statusin e artistit meritör e gëzojnë artistët vendorë të cilët kanë dhënë kontribut të çmuar dhe të dëshmuar në fushën e artit dhe kulturës.
2. Kriteret dhe procedurat për statusin e artistit meritör si dhe modalitetet e beneficioneve përcaktohen me akt nënligjor të miratuar nga ministri.

Neni 28 **Pronat dhe të mirat publike në funksion të kulturës**

1. Ministria e Kulturës dhe komunat e Kosovës bashkërendojnë veprimet e tyre rreth shfrytëzimit të pronave dhe të mirave publike në funksion të zhvillimit të artit dhe kulturës.
2. Mënyra e shfrytëzimit të këtyre pronave dhe të mirave publike përcaktohet me marrëveshje të bashkëpunimit mes Ministrisë dhe komunës përkatëse, ku mund të përfshihen edhe palët e treta, në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Neni 29 **Çmimet vjetore për art dhe kulturë**

1. Ministria ndan çmimet vjetore në të gjitha fushat e artit dhe kulturës në bashkëpunim me Këshillin Kombëtar të Arteve.
2. Llojet e çmimeve, kategoritë, procedurat, kriteret dhe vlera financiare e çmimeve rregullohen me akt nënligjor të nxjerrë nga ministri.

KAPITULLI VI **DISPOZITAT KALIMTARE DHE PËRFUNDITARE**

Neni 30 **Dispozitat kalimtare**

1. Në momentin e funksionalizimit të Këshillit Kombëtar të Arteve përfundon mandati i të gjithë këshillave drejtuese të institucioneve publike qendrore të artit dhe kulturës.
2. Këshillat drejtuese ekzistues të institucioneve publike lokale të artit dhe kulturës vazhdojnë të funksionojnë deri në përfundimin e mandatit sipas aktit të emërimit.
3. Drejtorët e përgjithshëm dhe udhëheqësit artistikë të institucioneve publike të artit dhe kulturës, vazhdojnë mandatin e tyre deri në përfundim të kontratës ekzistuese.
4. Të gjitha aktet nënligjore në fuqi që rregullojnë çështjet e institucioneve të kulturës dhe çështjet e tjera që ndërlidhen me funksionimin e sektorit të kulturës mbeten në fuqi deri në momentin e nënshkrimit të akteve të reja nënligjore të parapara me këtë ligj.

Neni 31 **Dispozitat përfundimtare**

1. Opera, Baleti dhe Ansambli Kombëtar, i themeluar sipas nenit 7, paragrafit 4, nën paragrafit 4.2. të këtij ligji, është trashëgimtar me të gjitha të drejtat dhe detyrimet e institucioneve që kanë funksionuar si të ndara deri në hyrjen në fuqi të këtij ligji.
2. Institucioni si në paragrafin 1 të këtij neni obligohet të ruaj, kultivoj dhe promovoj trashëgiminë historike të Operës së Kosovës, Baletit Kombëtar të Kosovës dhe Ansambllit Kombëtar të Këngëve dhe Valleve "Shota".
3. Themelimi dhe funksionalizimi i plotë i institucionit të ri si në paragrafin 1 të këtij neni bëhet në periudhën deri në njëzet e katër (24) muaj nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

Neni 32 **Aktet nënligjore**

Aktet nënligjore të parapara me këtë ligj nxirren në afat prej një (1) viti nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 33 **Shfuqizimi**

1. Me këtë ligj shfuqizohet:
 - 1.1. Ligji Nr. 02/L-59 për Filharmoninë, Operën dhe Baletin e Kosovës;
 - 1.2. Ligji Nr. 04/L-164 për Ansambllin Kombëtar të Këngëve dhe Valleve "Shota" dhe për Ansamblet e Tjera;
 - 1.3. Ligji Nr. 04/L-106 për Teatrot.
2. Shfuqizohen dispozitat e Ligjit Nr. 02/L-57 për Institucionet e Kulturës, të cilat rregullojnë fushën e Artit dhe Kulturës, ndërsa vazhdojnë të mbesin në fuqi dispozitat që rregullojnë fushën e trashëgimisë kulturore.

Neni 34 **Hyrja në fuqi**

Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.

Ligji Nr. 08/L-245
15 dhjetor 2023

Shpallur me dekretin Nr. DL-236/2023, datë 29.12.2023 nga Presidentja e Republikës së Kosovës Vjosa Osmani-Sadriu